

Geen tijd meer te verliezen! **(Lucas 13:1-5 – oudejaarspreek)**

---

*Liturgie zaterdagavond 31 december 2011
 te Hardinxveld-Giessendam:*

Belijdenis van afhankelijkheid
 Vredegroet van God (Opb.1:4b-5a)
 Gezang 68
 Gebed
 Lezen: Lucas 12:49-59
 Psalm 94:5,6
 Filmpje + intro verkondiging
 Tekst: Lucas 13:1-5
 Verkondiging
 Psalm 32:3,4,5
 Orgel speelt (zacht) melodie van Psalm 90
 Namen van hen die overleden zijn in 2011
 Orgel speelt (iets sterker) melodie van Gezang 160, refrein
 Namen van hen die geboren zijn in 2011
 Orgel speelt (sterk) melodie van Gezang 161
 Dankgebed en voorbeden
 Inzameling van de gaven
 Liedboek 285
 Zegen van God (Ps.121:7,8)

[filmpje <http://www.youtube.com/watch?v=ceym2c18OQM>]

...

Schokkend, of niet?

Een kolkende watermassa die niets heel laat van onze leefwereld.

Auto's die als speelgoed op een hoop worden geveegd.

Zelfs huizengroepen die niet bestand blijken tegen zo'n vloedgolf.

Er is geen redden meer aan!

Hoe dwaas lijkt het ineens als zo'n man die dit filmt op een gegeven moment nog met zijn hand gebaart om iets tegen te houden...

Wat begin je hier nog tegen als mens?!

Schokkende beelden, temeer wanneer ik zou zeggen: *dit was 2011!*

Ja, er is heel wat meer gebeurd dan deze tsunami in Japan.

Maar het meeste was meer van hetzelfde.

Zodat het NOS-jaaroverzicht afgelopen dinsdagavond zó werd ingeleid:

“Een golf van wereldnieuws overspoelt Nederland in 2011.”

Daarmee staat deze tsunami in Japan, maart van dit jaar, symbool voor alle grote gebeurtenissen die ons in 2011 door elkaar schudden, en het leven op grote en kleine schaal op z'n grondvesten deed schudden.

De schietpartij in Alphen aan den Rijn.

De nog veel grotere slachtpartij op het eiland Utoya, in Noorwegen.

Heel recent nog: dood en verderf gezaaid op de kerstmarkt in Luik.

En dat werd deze wereld door ménsen aangedaan.

Maar wat te denken van het zeer plaatselijke natuurgeweld in België

wat tot 5 doden en massale ontreddeiding leidde op het festival Pukkelpop.

En zeker drie grote overstromingen dit jaar,

respectievelijk in Australië, Thailand en op de Filippijnen.

De laatste zelfs zó erg dat er geen beginnen aan was

om alle slachtoffers een fatsoenlijke begrafenis te geven.

Een vloedgolf van verschrikkelijk nieuws overspoelde in 2011 deze wereld.

En als je dan nog even weer denkt aan die schokkende beelden uit Japan is het alsof een nieuwe zondvloed over deze wereld gaat.

Je hoeft geen Harold Camping te heten,

je hoeft ook geen precieze datum te berekenen,

om aan te voelen waar het naar toe gaat met deze wereld.

Wie niet anders weet te doen dan er de spot mee te drijven

krijgt van Petrus te horen dat je dan toch echt je kop in 't zand steekt.

“Ze gaan er dan willens en wetens aan voorbij

dat er in het begin al eens een hemel is geweest en een aarde die door Gods woord gevormd was uit water en door middel van water, en dat de toenmalige wereld vergaan is toen ze door het water werd overspoeld...”

Die vloedgolf van heftig wereldnieuws in 2011 wás niet de zondvloed.

Maar kun je bij met droge ogen beweren dat ze er ook niet naar verwéés?

Petrus gaat daarom in één adem verder met een boodschap voor vandaag: "De tegenwoordige hemel en aarde worden door datzelfde woord bewaard om op de dag van het oordeel, waarop de goddelozen ten onder zullen gaan, te worden prijsgegeven aan het vuur." (2 Petr.3:5-7)

Oftewel: zoals eens *de zondvloed* alles en iedereen wegspoelde, zo zal straks alles en iedereen los van God terechtkomen *in het vuur*.

Was dat ook niet waar we met Kerst bij werden bepaald?

En zopas hoorden we diezelfde woorden nog wéér, in Lucas 12.

Jezus die zegt: "Ik ben gekomen om op aarde een vuur te ontsteken."

Hij kan niet wachten om alles weg te branden wat zó *niet* past bij God.

Alarmerende woorden, ook verderop in wat we net lazen.

Zodat we aansluitend zongen: 'maar ieder die uw weg veracht valt in de kuil, – hem wordt het nacht.' (Ps.94:6 ber.)

Ditzelfde alarm mag je ook horen in allerlei nieuwsberichten.

Luister maar wat Jezus zegt pal na het gelezen gedeelte uit Lucas 12.

Daarom heb ik dat tot tekst gekozen voor deze laatste dienst van 2011.

Lucas 13:1-5:

Er waren op dat moment ook enkele mensen aanwezig die hem vertelden over de Galileeërs van wie Pilatus het bloed vermengd had met hun offers. Hij zei tegen hen: 'Denken jullie dat die Galileeërs grotere zondaars waren dan alle andere Galileeërs, omdat ze dat ondergaan hebben? Zeker niet, zeg ik jullie, maar als jullie niet tot inkeer komen, zul je allemaal op dezelfde wijze omkomen. Of die achttien die stierven doordat de Siloamtoren op hen viel – denken jullie dat zij schuldiger waren dan alle andere mensen die in Jeruzalem wonen? Zeker niet, zeg ik jullie, maar als jullie niet tot inkeer komen, zul je allemaal net zo sterven als zij.

*

[1 – Bekering uit angst?]

Zie je hoe Jezus moeiteloos de actualiteit voorziet van commentaar?

En zie je ook hoe alarmerend Hij dat doet?

Het gaat over zondaren, en over schuld die mensen hebben.

Niet alleen de slachtoffers van dit soort rampen, maar wij allemaal.

En Hij laat er geen enkel misverstand over bestaan:

voor die zonde en die schuld verdienen mensen de dood.

Wat wil Jezus daarmee?

Leidt deze manier van evangelisatie niet tot **bekering uit angst?**

Is het echt Jezus' bedoeling dat wij vanavond terugkijken naar 2011

en dan maar snel, uit angst voor wat er kennelijk komen gaat,

op de knieën gaan voor Hem?

Nou, wacht even: *Jezus* begint hier niet over.

De actualiteit wordt aan de orde gesteld door *mensen om Jezus heen*.

“Hoe zit dit precies: laatst waren er mensen uit Galilea op weg naar Jeruzalem om offers te brengen in de tempel, en die zijn toen op wrede wijze door Pilatus afgeslacht...”

Waarom komen deze mensen hier eigenlijk mee?

Kennelijk omdat het hen heeft geschokt.

Net als wij geschokt kunnen zijn door wat er gebeurt.

We zijn er onzeker over, we worden er bang van.

Mensen kunnen dus zomaar weggevaagd worden...

Offers brengen, dat deden de mensen die dit vertellen zelf ook...

Straks worden *zij* nog afgeslacht!

Ziet u? De angst wordt ons niet door Jezus aangepraat.

Die angst is er allang, bij deze mensen, en bij ons.

Het enige wat Jezus doet, is zorgen dat die angst niet wordt weggepoetst.

'Denken jullie dat die Galileeërs grotere zondaars waren dan alle andere Galileeërs, omdat ze dat ondergaan hebben?'

Als je bang bent dat jou hetzelfde kan overkomen, redeneer je het weg: er was vast wat met die mensen aan de hand.

In feite niet anders dan hoe mensen hier vandaag mee omgaan.

Je gaat op zoek naar een verklaring: hoe heeft dit kunnen gebeuren?

En vervolgens wijs je een zondebok aan, die hier flink voor moet boeten.

Daarmee maken mensen hanteerbaar wat niet hanteerbaar is.

De angst dat het nog een keer gebeurt.

En dat jij de volgende bent die zoiets ergs overkomt.

Zie je?

Jezus praat je geen angst aan.

Die angst zit er allang.

En we zoeken naar een manier om ermee te 'dealen'.

Want anders... ja anders kun je niet leven.

Maar kun je zo wél leven?

Zomaar staat zo'n heftige gebeurtenis je weer heel scherp voor ogen.

Zodra Jezus het heeft over een oordeel van God, slot van Lucas 12, komt á la minute zo'n drama weer bij deze mensen in de herinnering.

Ook als je het een tijdlang niet meer noemt, is het er dus nog wel.

Kennelijk ben je de schok ervan nog niet écht te boven.

Dood en verderf werden er door Pilatus gezaaid, 2000 jaar geleden.

Maar vandaag is het van hetzelfde laken een pak.

Noorwegen, Luik, Alphen aan den Rijn...

Wat gebeuren kan in de Ridderhof, kan ook zomaar in de Giessenhof.

En ónze jeugd gaat ook op kamp...

Of anders is het wel natuurgeweld dat ons treffen kan...

Een toren die zomaar omvalt...

Een galerij van een flat die instort. Of een tent op een feestterrein.

Dit is kennelijk hoe ons leven geworden is.

Iedereen loopt gevaar.

Er is inderdaad geen garantie dat jij er aan ontkomt.

Sterker nog: zeker weten dat jij er *niet* aan ontkomt, tenzij je je bekeert.

Je moet je angst daarom niet relativieren.

Neem 'm liever heel serieus.

Want hier op aarde ontspring je misschien nog de dans.

Maar vroeg of laat sta je voor God. En dan?

Dan verdien ook jij het dus om te sterven, net als al die anderen!

Niet omdat God niet goed zou zijn.

Maar omdat jij met jouw leven absoluut niet bij Zijn goedheid past.

Zoals Adam en Eva na hun zonde beseften.

Bij het naderen van God alléén al werden ze bang (Gen.3:8-9).

Zo zal het straks ook zijn zodra men merkt dat God komt (Opb.6:15v):

'Bergen valt op ons, en heuvelen bedekt ons' – roepen ze dan.

Bekering uit angst? – is dat wat Jezus hier beoogt?

Nee, veel meer *bevrijding van* de angst.

Een angst die er allang is.

Onze oude broeder Flach wordt niet moe om het te benadrukken.

Alles uit zijn lange leven valt steeds meer weg.

Maar wat blijft is zijn geloof, zijn vaste vertrouwen in God:

“De engel des HEREN legert zich rondom wie Hem vrezen, *en redt hen.*”

Blijft hij nog bij ons om ons dáárbij te bepalen?

Voor mij is het vijf voor twaalf, zei hij onlangs tegen mij.

Maar is het niet vijf voor twaalf voor ons allemaal?

Er is geen tijd meer te verliezen!

“Heer, waar dan heen? Tot U alleen! Gij zult ons niet verstoten.

Uw eigen Zoon heeft tot uw troon de weg ons weer ontsloten.”

***

[2 – Ga van je voetstuk af!]

Maar doen wij dat dan niet?

De meesten van ons geloven toch in de Here Jezus?

Dus wat moet je dan nog met een oproep om je te bekeren?

Laten we kijken tegen wie Jezus het hier heeft.

Hij heeft het hier niet tegen bijv. de Farizeeën en schriftgeleerden.

Mensen die weigeren om zich gewonnen te geven aan Jezus.

We lazen het zopas: Jezus spreekt hier de menigte aan die Hem volgt.

En als je terug zou bladeren naar het begin van Lucas 12,

dan zie je dat het om een enóorme menigte gaat.

De mensen verdrongen elkaar, lees je dan.

Oftewel: ze zijn niet bij Jezus weg te slaan!

En tóch roept Hij hen op om tot inkeer te komen vóór het te laat is.

Ja, want ze volgen Jezus wel, maar ze kiezen niet echt voor Hem.

Intussen laten ze ook zomaar hun oren hangen naar Jezus' vijanden.

Dat leidt er dan ook toe dat ze uiteindelijk tégen Jezus zullen kiezen.

Dit wordt het jaar van de demonstrant...

Die straks in Jeruzalem als één man ervoor zorgt

dat...precies, dat Jezus uit de weg wordt geruimd.

Leiders en demonstranten, uiteindelijk is het van hetzelfde laken een pak.

Waarom? Ze zoeken het probleem bij de ánder, en niet bij zichzelf!

En dat is het hier júist een boodschap voor de kerk!

Galileeërs die keurig doen wat God bevolen heeft: offers brengen...

Mensen in Jeruzalem, schijnbaar onschuldig, op wie toch een toren valt...

Voor God waren zij zondaars. Voor Hem stonden zij schuldig.

Maar de grote vraag is of zij het zelf beseften.

Net als de mensen die hierover beginnen bij Jezus.

Zij dachten kennelijk dat zij toch beter waren dan die slachtoffers!

Maar dáár kwam Jezus niet voor.

Om mensen te roepen die zichzelf al wel heel redelijk vinden.

Hij is gekomen om te voorkomen dat wij allemaal omkomen!

Voordat het vuur ook over óns leven gaat,

ging Jezus ook voor óns leven door het vuur!

Ja, amen ja, op Golgotha stierf Hij voor ónze zonden,

en alleen door Zijn bloed wordt ons gemoed gereinigd van de zonden.

Broeders en zusters, dat zingen we graag, hier in de kerk.

Maar is dit ook ons léven?

Of kijken we in de praktijk toch maar wàt graag op anderen neer.

Die doen het toch wel heel wat slechter dan wij.

Dat zijn toch wel grotere zondaars.

Of ook: hoe reageren wij wanneer een trouw kerklid ernstig ziek wordt?

Zeggen we dan niet heel makkelijk:

“Als iemand het niet heeft verdiend, dan wel hij!”

En soms vragen we het ook af bij wat er aan moeilijks onszélf overkomt:

waar heb ik dit in vredesnaam aan verdiend?

Daarmee verraden we onszelf!

Want we hebben het allemáál verdiend dat het niet goed met ons gaat.

Al het goede in ons leven is puur een genadegift van onze God.

In het NOS-jaaroverzicht ontbrak het.

Maar hier in de kerk kunnen we er vanavond toch echt niet omheen.

Het schokkende rapport wat de commissie Deetman leverde over de kerk.

Nou ja: ‘de kerk’, zegt u misschien... de Rooms-Katholieke Kerk!

Zeker.

Maar denken wij werkelijk

dat die paters en priesters grotere zondaars waren dan wij?

....

Voelt u hoe dichtbij dit komt?

Als een tsunami kwam het over ons land.
Nadat er eerst al genoeg signalen waren dat het niet goed zat,
spoelde het nu in alle omvang over ons heen:
seksueel misbruik in de kerk,
zeker 10.000 tot 20.000 incidenten sinds W.O. II.

Nou, hoe sterk hebben we dan juist hier niet de neiging
om heel snel, met de samenleving mee, te wijzen naar de zondebok.
Want stel je voor dat dit ging om de vrijgemaakte kerk!?
Je zou niet meer weten wat je er mee moest, of wel?
Ergens nog een hand die probeert wat tegen te houden.
Maar het voelt ineens als zo ontzettend dwaas.
Hier is echt geen redden meer aan!

Nee, dat is het inderdaad niet.
Wát ook nog voor gebaar wordt gemaakt vanuit de Roomse kerk,
het kwaad is geschied, en niemand maakt het meer ongedaan.
Maar zou Jezus ook in dit geval niet zeggen:
Denken jullie dat die paters en priesters grotere zondaars waren
dan alle andere voorgangers van de kerk?
Ja, de Roomse kerk slechter dan de vrijgemaakte?
...
Hébben wij dat ooit ook niet zo gezegd?
Of ook gedacht, richting ándere kerken?

Laten we het maar bij onszelf houden,
als gemeente hier in 'de bron'.
Kwam er in 2011 niet ook een vloedgolf van leed over ons heen?
Zó zelfs dat we in maart met z'n allen zó geschokt waren,
dat inderhaast een gebedssamenkomst werd belegd.
Waar we niet veel meer konden doen dan machteloosheid delen...
Maar hoe makkelijk raken we dat intussen ook al weer kwijt?

Ja, laat ik het maar bij mijzelf houden.

In augustus werden wij als gezin getroffen door het plotselinge verlies van een vriend, op een vreselijke manier...

Iets ervan mocht ik met u delen, de zondag erop.

Hoe machteloos voelde ik me. Hoe kwetsbaar.

Maar hoe makkelijk raakte ook ik dat daarna al weer kwijt?

Tot ik eind november opnieuw werd stilgezet.

Hoe moeilijk is het kennelijk, broeders en zusters,
om bij die machteloosheid te blijven staan.

Of liever: om *in* die machteloosheid te durven gaan staan.

Als gevestigde kerk hebben we zo onze verwachtingen, en bedoelingen.

En we kunnen toch moeilijk met de armen over elkaar blijven zitten...

Klopt. Maar we zouden die armen misschien ook kunnen openen voor God?

Heer, ontferm U!

Vader, wijs ons de weg!

God, wees mij zondaar genadig! (Luc.18:13)

Is de bekering die Jezus bedoelt in feite iets anders dan dát?

***

[3 – Herken de tijd van Gods genade!]

Wordt het op deze manier niet heel somber, en zwaar?

Moeten wij voortaan óók in het zwart door het leven?

Nee, ik zou zelfs zeggen: integendeel!

Herken juist hoe God in zijn genade naar ons omziet.

Luister maar wat Jezus even hiervóór heeft gezegd.

Lucas 12:56: "Huichelaars! De aanblik van de aarde en de hemel kunnen jullie duiden, hoe kan het dan dat jullie deze tijd niet kunnen duiden?"

Deze tijd, daarmee bedoelt Jezus de tijd waarin Hij optreedt.

Mensen hebben het vandaag wel over 'het momentum'.
 De meest geschikte tijd, alles lijkt ineens rijp voor verandering.
 En je bent dom als je die tijd voorbij laat gaan.
 Nou, zo'n soort momentum is nu ook waar Jezus het hier over heeft.
 Een beslissend moment, waarop alles anders wordt.
 En het is met de handen te tasten.

Dat zegt Jezus dan ook:

jullie zijn er zo goed in om te zien wat voor weer het wordt...
 Nou, als dát je al lukt, dan kan het duiden van deze tijd helemáál niet
 moeilijk meer zijn.

Hetzelfde woord komt terug wanneer Petrus na Pinksteren spreekt,
 en mensen voorhoudt wat ze hebben gedaan
 door uitgerekend Jezus, hun Redder, aan het kruis te slaan.

Dan zegt hij in Handelingen 3:19-20:

"Wend u af van uw huidige leven
 en keer terug tot God om vergeving te krijgen voor uw zonden...
 [in feite wat we tot nog toe in deze preek ook hebben gezegd,
 maar dan gaat Petrus veelbelovend door:]

Dan zal de Heer een tijd van rust doen aanbreken...

Daar wordt datzelfde woord weer gebruikt als in Lucas 12.

Ze hebben de tijd van Jezus op aarde niet weten te duiden.

Maar als ze zich bekeren, zullen ze alsnog van die tijd mogen genieten.

Een tijd van rust, in de vorige vertaling stond er:

een tijd van verademing!

Ja, is dát inderdaad niet wat mensen destijds aantrok in Jezus?

Wat een verademing,

de dingen die Hij zei in vergelijking met de kerk van die dagen.

Wat een verademing ook, de dingen die Hij liet zien,

zoals iemand het eens iets meer vertaalde naar vandaag:

“Mensen hebben hun blindegeleidehond verkocht en zijn nu vogelwacht.
Mensen hebben hun aluminium krukken ingeruild tegen wandelschoenen.
Terneergeslagen mensen zijn weer energiek
en veel doodvermoeide mensen genieten voor 't eerst echt van het leven.”

(Frederik Büchener, via Philip Yancey, *Jezus zoals ik Hem niet kende*, pag.91)

Hier spoelt geen vloedgolf van kwaad over de mensen heen,
maar een enorme tsunami van genade,
van Goddelijke goedheid voor mensen die er niks van hebben verdiend.
Maar zie je het ook?
En herken je deze tijd ook als een tijd van verademing?

Kijk, dat lukt je pas écht wanneer je van je voetstuk gaat.
En als het ware ín die stroom van genade gaat staan.
In plaats van er op een afstandje je mening over te vormen.
Juist als je gebroken wordt, persoonlijk en als gemeente,
en als je durft te gaan staan in je machteloosheid:

Heer, ontferm U!

Vader, wijs ons de weg!

God, wees mij zondaar genadig!

juist dan gaan de sluizen van de hemel open,
en ontvang je zomaar genade op genade.

Ja, maar *ik* word niet genezen.

En *die gelovige broeder* heeft het toch maar heel erg zwaar.

Klopt. Ik weet óók niet waarom...

Maar zie je juist daar vaak niet Gods genade?

Het is haast niet op te noemen,

zóveel zien mensen juist dán vaak van God.

Zijn vrede is kennelijk niet de afwezigheid van problemen

als wel de aanwezigheid van Hem,

alle dagen, tot aan de voltooiing van deze wereld. (Matt.28:20)

Herken de tijd van Gods genade, ook voor ons als gemeente in 'de bron'.
Ja, wat een genade is dát al niet, zo'n schitterend gebouw.
En wat een genade brácht het ook al niet,
bijv. in de feestweek die we hebben gehad.
Wat een appèl van God aan ons!
Zorg dat niemand zich deze genade nu nog laat ontgaan.
Zie elkaar alleen nog maar in Zijn licht.
En zoek samen Hém, ten tijde dat Hij zich laat vinden.
Echt, er is geen tijd meer te verliezen.
Want de eeuwigheid wacht!
Amen.

Hardinxveld-Giessendam, Jan Meijer
28 december 2011